

Filozofická
fakulta

Zkušební okruhy

Prezenčního bakalářského studijního programu

Migrační studia

Samostatný studijní plán

v oblasti vzdělávání sociologie

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra sociologie, andragogika a kulturní antropologie
Křížkovského 511/10 | 771 47 Olomouc
www.ff.upol.cz | www.ksoc.upol.cz

Průběh zkoušky

SZZ se skládá ze čtyř částí:

Součásti SZZ

1. Obhajoba závěrečné bakalářské diplomové práce (maior)
2. Teorie migrace

Zahrnuje přehled hlavních migračních teorií, konceptualizací migrace, přístupů ke studiu migrace a základních typologií, dále integraci migrujících, zabydlování se a s ním související procesy (integrace/exkluze, adaptace, akulturace) a fenomény. Dále základní vymezení a konceptualizace etnicity, typologie nacionalismu a sociální organizace kulturní odlišnosti.

3. Klíčové aspekty migrace

Zahrnuje orientaci v migrační situaci v Česku, kategorizacích cizinců, charakteristikách imigrantů, parametrech migrační a integrační politiky, mechanismech politiky kontroly v evropském prostoru a azylovém a migračním právu. Specifikace kategorie domova, proměn sociálních identit, strategií cizinců a sociálních sítí. Aktuální typy migrace, vlivy procesů transnacionalizace a globalizace na mezinárodní migrace, diaspory a imigrační komunity v rámci mezinárodních migrací a role náboženství v procesech spojených s migrací.

4. Metody a techniky výzkumu

Témata kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Základní kvalitativní přístupy, návrh kvalitativní výzkumu v jeho úplné podobě – od výběru výzkumné strategie, přípravy výzkumného plánu až po tvorbu a analýzu dat. Výběr výzkumného přístupu s ohledem na řešené téma a realizace výzkumu. Přístupy při akademickém studiu témat migrace a mobility, rozbor příkladů studií a výzkumů.

U části 1 probíhá obhajoba bakalářské práce.

U části 2 a 3 student/ka náhodně vybírá otázku z daného okruhu (tedy dvě otázky). Následně má k dispozici 20 minut na písemnou přípravu. Následuje ústní zkouška, v rámci které má student/ka na každou otázku k dispozici na odpověď 10 minut. Během této doby student/ka představí základní aspekty daného okruhu, s důrazem na teorii a prokáže schopnost teorii představit na dílčím problému či příkladu, který si zvolí.

U části 4 si student/ka vybere a předem si připraví příklad konkrétního výzkumu z oblasti migrace, který se nebude krýt s tématem bakalářské práce, u zkoušky představí zvolenou metodologii a bude ji kriticky reflektovat na základě nabytých znalostí z metodologie výzkumu. Komisi současně na začátku zkoušky předloží stručnou informaci o výzkumu zpracovanou na jedné straně velikosti A4.

Teorie migrace

Úvod do teorie migrace

1. Základní typy migrace
2. Teorie vysvětlující započetí mezinárodní migrace (vč. jejich kritického zhodnocení)
3. Teorie vysvětlující trvání mezinárodní migrace (vč. jejich kritického zhodnocení)

Adaptace, asimilace a integrace imigrantů

4. Adaptace, akulturace, asimilace a integrace – základní vymezení
5. Utváření konceptu integrace imigrantů (vývoj)
6. Systémová integrace imigrantů: dimenze integrace
7. Sociální integrace v Česku
8. Integrace cizinců v Česku, strategické dokumenty (Koncepce integrace cizinců a lokální strategie) a příklady
9. Rozbor příkladu integrace vybrané imigrační skupiny

Etnicita a nacionalismus

10. Vymezení národa, národní stát, nacionalismus
11. Vymezení etnicity, základní přístupy
12. Reflexe etnicity v rámci případové studie (rozbor případové studie např. z knihy Jakoubek, M. ed. 2016. Teorie etnicity. Čítanka textů. Praha: Slon, kap. III – Případové studie, nebo Holý, L. 2001. Malý český člověk a skvělý český národ. Národní identita a postkomunistická transformace společnosti. Praha: Slon).

Klíčové aspekty migrace

Zahraniční migrace v Česku

1. Migrace v Česku – od vzniku Československa do roku 1989
2. Migrační vývoj po roce 1989 do současnosti – imigrační režim
3. Žadatelé o mezinárodní ochranu v Česku, uprchlictví
4. Cizinci v Česku – kategorizace cizinců dle pobytu
5. Základní charakteristiky cizinců v ČR: sociálně-ekonomické, prostorové aj.
6. Migrační politika v ČR, legislativní a institucionální rámec
7. Integrační politika v ČR, její aktéři a činnosti

Geografické aspekty migrace a integrace cizinců

8. Současná mezinárodní migrace v celosvětovém měřítku (počet a podíl migrantů, podíl vyspělých a rozvojových zemí, hlavní cílové a zdrojové země atd.).
9. Charakteristika a podmíněnosti mezinárodní migrace v makroregionech světa (příklady).

Mezinárodní migrace: diaspory a imigrační komunity

10. Diaspory a zahraniční komunity – terminologie, koncepty; představení případové studie týkající se zahraniční komunity/diaspory

Domov a identita migrantů

11. Pojetí domova a identity v migraci

Migrace a náboženství

12. Migrace a náboženství – role náboženství v migraci (příklady, aktuální témata)

Vybrané otázky migračních a integračních politik

13. Migrační a integrační politiky (mechanismy kontroly migrace, imigrační politiky, cíle, nástroje, aktéři; přístupy k integraci, modely integrace)